



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 96/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť R. C., K., zastúpeného advokátom Mgr. P. B., M., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 209/2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. októbra 2012 doručená sťažnosť R. C. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 209/2003.

Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že:

„(...) Dňa 24. 10. 2003 bol na Okresnom súde Martin podaný návrh o neúčinnosť kúpnej zmluvy a tento sa viedol pod číslom 9C/209/2003. Okresný súd Martin rozhodol prvý raz vo veci rozsudkom dňa 14. 11. 2005, ktorým návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol a navrhovateľa zaviazal zaplatiť odporcom v rade 1 a 2 na trovách konania 74.189 Sk. Písomné vyhotovenie tohto rozsudku bolo doručené navrhovateľovi 29. 11. 2005. Proti tomuto rozsudku prvostupňového súdu sa navrhovateľ odvolal v celom rozsahu. O odvolaní navrhovateľa rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 6Co/597/2005 13. 12. 2006 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Písomné vyhotovenie tohto uznesenia bolo doručené Okresnému súdu Martin 16. 2. 2007 a následne navrhovateľovi 6. 3. 2007.

Navrhovateľ vzhľadom na následnú nemožnosť požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku upravil svoj pôvodný návrh. Okresný súd Martin uznesením 9C 209/2003 z 28. 5. 2007 rozhodol o úprave návrhu navrhovateľa a pripustil zmenu návrhu na začatie konania podľa upraveného petitu.

Okresný súd Martin rozhodol druhý raz vo veci rozsudkom dňa 30.3.2009, ktorým v časti návrhu navrhovateľa o vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu vyhovel a vo zvyšku návrh zamietol. O trovách konania rozhodol súd tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku prvostupňového súdu sa navrhovateľ odvolal v rozsahu, v ktorom bol jeho návrh prvostupňovým súdom zamietnutý. O odvolaní navrhovateľa rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 9Co/201/2009 22. 10. 2009 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a vo výroku, ktorým súd vyslovil neúčinnosť právneho úkonu potvrdil. Písomné vyhotovenie tohto uznesenia bolo doručené Okresnému súdu Martin 11. 12. 2009 a následne navrhovateľovi 17. 12. 2009.

Okresný súd Martin rozhodol tretí raz vo veci rozsudkom dňa 8. 7. 2010, ktorým návrhu navrhovateľa o určenie náhrady vyhovel a odporcom v rade 1 a 2 uložil povinnosť

nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 4 479,67 Eur. Proti tomuto rozsudku prvostupňového súdu sa odporcovia v rade 1 a 2 odvolali. O odvolaní odporcov v rade 1 a 2 rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 9Co/19/2011 7. 4. 2011 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a odporcom v rade 1 a 2 uložil povinnosť uhradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 261,15 Eur. Písomné vyhotovenie tohto rozsudku bolo doručené Okresnému súdu Martin 13. 6. 2011 a následne navrhovateľovi 23. 6. 2011.

O odvolaní odporcov v rade 1 a 2 po zrušení rozsudku sp. zn. 9Co/19/2011 zo 7. 4. 2011 uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Cdo 236/2011 z 29. 2. 2012 rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 9Co/177/2012 dňa 23. 8. 2012 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a odporcom v rade 1 a 2 uložil povinnosť uhradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 922,42 Eur. Písomné vyhotovenie tohto rozsudku bolo doručené navrhovateľovi 23. 8. 2012.

Vo veci boli Okresným súdom Martin vytyčené pojednávania tak, že vo veci došlo k prietahom v konaní. K právoplatnému rozhodnutiu vo veci došlo až po 7 rokoch a 8 mesiacoch od podania návrhu na súd.

Nebyť prietahov v konaní, sťažovateľ mohol uspokojiť svoje nároky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. Po tom, čo došlo k následnému prevodu predmetných nehnuteľností, mohol navrhovateľ podať návrh na exekúciu a uspokojiť svoje nároky z iného majetku odporcov.

Sťažovateľ mal v čase podania návrhu pôžičky a úvery, ktoré nemohol riadne splácať najmä pre chýbajúce peňažné prostriedky zadržované dlžníkom. Vzhľadom na prietahy v konaní musel sťažovateľ nedostatok finančných prostriedkov riešiť ďalšími pôžičkami a novými úvermi, ktoré boli úročené a tak mu vznikala ujma.

Sťažovateľ zastáva názor, že neexistujú pochybnosti o tom, že došlo k neodôvodneným prietahom zo strany súdu vec nebola vybavená v primeranej lehote. K právoplatnému rozhodnutiu vo veci došlo až po značnom časovom odstupe od jej nápadu na súd. Príčinou, že vo veci došlo k značným prietahom v konaní je okrem pasivity odporcov v rade 1 a 2, ktorí svoje tvrdenia nevedeli, resp. nemohli dokladovať, aj pasivita u sudcu prvostupňového súdu, ktorý mal a mohol právne jednoduchú vec rozhodnúť oveľa skôr. Dôvodom prietahov je i to, že vo veci neboli dlhodobé vytyčované pojednávania a sudca bez primeraného právneho odôvodnenia, resp. bez akéhokoľvek odôvodnenia

presadzoval pri rozhodovaní nesprávny právny názor. Sudca nevykonal účinné opatrenia na to, aby zabezpečil účely konania podľa § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Uvedená vec nebola právne zložitá. Účastníci konania sa stále zdržiavali na tej istej adrese a preto neboli problémy s doručovaním zásielok účastníkom. Ak odporcovia nedokázali predložiť súdu listinné dôkazy, nie je to dôvodom na nečinnosť súdu. Samotný súd má postupovať tak, aby nebol dlhodobý stav právnej neistoty a aby žiadny vlastník nebol obmedzovaný vo výkone svojich práv nad nevyhnutne potrebnú dobu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu bolo zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty spôsobený tým, že sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou na vydanie súdneho rozhodnutia o určenie neúčinnosti právneho úkonu.

Sťažovateľ sa nepokúšal o nápravu podaním sťažnosti do rúk predsedu Okresného súdu Martin vzhľadom na svoje obavy o výsledok sporu, pretože sudca prvostupňového súdu svojim postupom a prejavmi dával najavo, že nemieni vyhovieť návrhu navrhovateľa a svoje prvé zamietavé rozhodnutie vo veci ani riadne neodôvodnil. Sťažovateľ v konaní pred súdom mal ako navrhovateľ po celú dobu dojem, že sudca nielenže k odporcom v rade 1 a 2 prejavuje sympatie, ale neodôvodnene prechováva a presadzuje nesprávny právny názor vo veci. Navrhovateľ nemohol preukázať zaujatosť sudcu proti nemu, resp. v prospech odporcov, ale spôsob rozhodovania vo veci a tiež o návrhu na predbežné opatrenie ho nútili byť opatrným, aby sťažnosťami na prieťahy v konaní počas konania túto predpokladanú zaujatosť ešte viac neprehĺbil a nespôsobil zamietnutie návrhu na náhradu. Tieto obavy boli umocnené aj tým, že iný sudca v podobnej veci na Okresnom súde Martin (sp. zn. 19C 76/2001 a 7C/35/2008) s tými istými odporcami postupoval inak a v čase druhého rozhodnutia (30. 3. 2009) bola sudcovi zrejmá skutočnosť, že odporcovia v rade 1 a 2 sa v tejto inej podobnej veci dohodli a s iným navrhovateľom uzavreli súdny zmier (3. 2. 2009). (...)

Sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti sťažovateľa vyhovel tak, že vysloví svojim rozhodnutím, že nečinnosťou Okresného súdu Martin v konaní 9C/209/2003 boli porušené práva sťažovateľa, aby sa jeho vec prejedнала bez zbytočných prieťahov a právo na prejednanie veci v primeranej lehote.

Sťažovateľ požaduje, aby mu Ústavný súd Slovenskej republiky priznal ako nemajetkovú ujmu primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 EUR, ktoré bude zohľadňovať dĺžku prietahov v konaní a neprimeraný nárast nákladov na zabezpečenie finančných prostriedkov na riadne splácanie jeho iných záväzkov.

Na základe vyššie uvedených dôvodov žiadam, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal tento nález a takto rozhodol:

1. Okresný súd Martin v konaní vedenom pod spisovou značkou 9C/209/2003 porušil právo R. C., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy(...) a v článku 38 ods. 2 Listiny(...) a právo na prejednanie veci v primeranej lehote upravené v článku 6 ods. 1 Dohovoru(...) postupom Okresného súdu Martin vedenom v konaní 9C/209/2003 porušené bolo.

2. R. C. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 EUR, ktoré je Okresný súd Martin povinný mu vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetom je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 209/2003, o ktorom už rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 400/2011-9 dňa 22. septembra 2011. V uvedenom konaní bola sťažnosť sťažovateľa odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, pretože sťažovateľ namietal porušenie označených práv v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 9 C 209/2003 „v čase, keď okresný súd už vo veci nekonal a jeho rozsudok v spojení s rozsudkom krajského súdu už nadobudol právoplatnosť, a teda k porušovaniu označeného základného práva v súlade so stabilizovanou judikatúrou ústavného súdu už nemohlo dochádzať“.

Sťažovateľ v opätovne podanej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rovnako postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 209/2003. Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je prípustná pre prekážku rozhodnutej veci podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

2. Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr.

I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ na počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, keď sa sťažovateľ „dozvedel“ o zbytočných prietáhoch, teda o „inom zásahu“ okresného súdu, ktorého označil za účastníka tohto konania. V napadnutom konaní, ako to sám sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, „*O odvolaní odporcov v rade 1 a 2 po zrušení rozsudku sp. zn. 9Co/19/2011 zo 7. 4. 2011 uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Cdo 236/2011 z 29. 2. 2012 rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 9Co/177/2012 dňa 23. 8. 2012 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a odporcom v rade 1 a 2 uložil povinnosť uhradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 922,42 Eur. Písomné vyhotovenie tohto rozsudku bolo doručené navrhovateľovi 23. 8. 2012.*“. Sťažovateľ sa teda o namietaných zbytočných prietáhoch mohol dozvedieť najneskôr v uvedený deň. Pretože predmetná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu v čase (29. októbra 2012), keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti. Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť posúdiť aj ako návrh podaný oneskorene.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013